

მშენებელი

№ 23

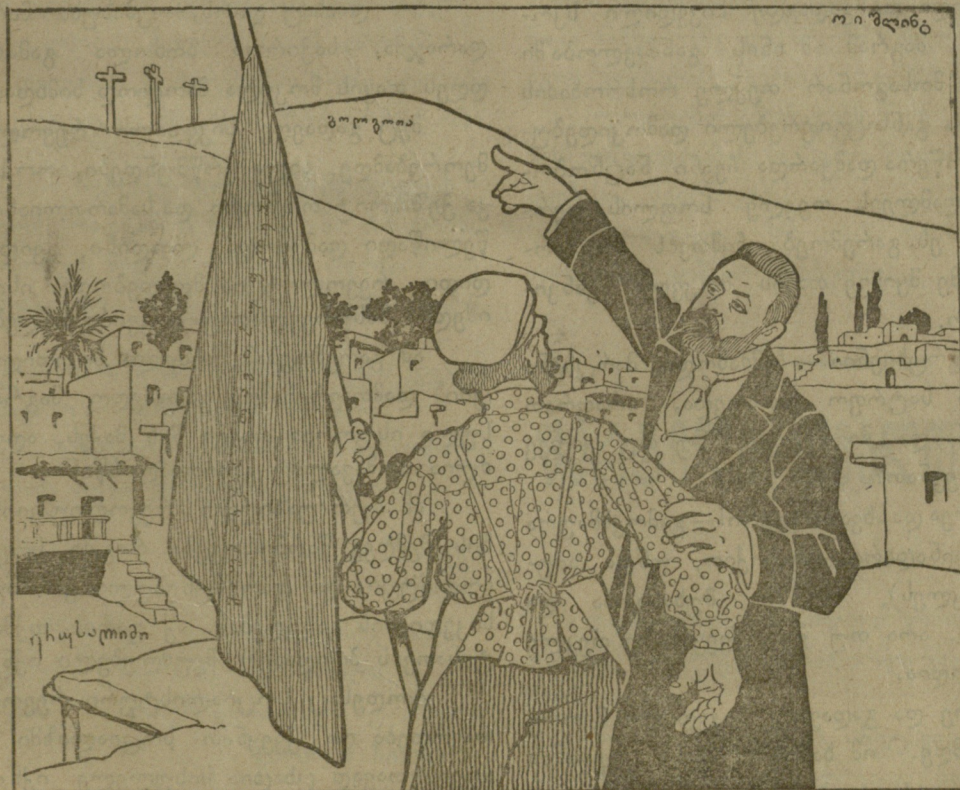
1917

შინაარსი: პატარა ფე-ეტონ — ო-ო-ლ . ყოფი-
ლა თავადის ლქსი—გ. ჩიჩუა. დეპუშა — ისკ ნდერი. წე-
ტ-ლა თვალთა ხედლია—(თ.რკ.) დ. ჩ—ლი. შანსეს
დექები—მანსე ტ—ძე. შა-ადა—ანდრონიკო. ნ.ნა—
ხ. ყა დაშვალი. ემბაკა პოვისციაში—გნმაკი. გაპოცა-

ნა მცობელი. ქალთა კრებ-ზე—ატ-ნა. კუბლერე—
ი. გოლგოთელი. მრეწველი.—გოგია.

სურათები: გოლგოთაზე. უკანასკნელი წარმოად-
გნელი. შარებ. ურ ნ მაჩინის სარკე.

რ ო გ ო რ ო გ ა ვ ი გ ო თ ?

ა. გუჩკოვი (მუშას) დიახ, მოვა დრო, როცა თქვენ
ტალახში დაგივარდებათ ეგ წითელი დროშა თავისუფლებისა.
მაშინ ჩვენ ავიღებთ და ავიტანთ იმ სიმბოლესზე, რომელიც
მას შეეფერება.

პატარა ფელეტონი

სიკვდილის „ოსსროჰა“

ჩემდა სასახელოთ უნდა ითქვას, რომ სიკვდილზე ფიქრი მხოლოდ მეხუთმეტე წლის მარტში დავიწყე, სახელდობრ, როცა ჩემმა მასწავლებელმა ანთიმოზ ყურგლეჯიაშვილმა მატემატიკაში ორი დამიწერა.

— არა ღირს ცხოვრება! ვაჟკაცს მათემატიკაში ორი ავაკრეს, ვის უნდა ეჩვენო შერცხვენილი და გაწბილებულიო, — ჩამჩურჩულებდა მარცხენა ყურში ვიღაცას იღუმალი ხმა.

— დიხ! უკაცრავათ! ვანო კონკილაძეს მეტემატიკაშიაც და წერაშიაც ორები აქვს, თუ კი ის არ იკლავს თავს, მე რისთვის უნდა მოვიკლა! — ჩამძახოდა მარჯვენა ყურში მეორე ხმა იღუმალი.

მეც დაფიქრდი და გადავდე სიკვდილი სკოლის გათავებამდე. მაგრამ ამ ხნის განმავლობაში გავეცანი ძვირფას მოსაგონარ თეკლე როხროხაძის ქალს. ჩვენ შორის განსაცვიფრებელი დამოკიდებულება და მიწერ-მოწერა დამყარდა. ჩვენი ნაცნობობის შესამე წლის დამლევეს თეკლე სოფლის ფერშალს მისთხოვდა. ეს გარემოება ჩემთვის თავზარდამცემი იყო და მე მყისვე თავის მოკვლა განვიზრახე. დროც იყო.

— აბა არა გრცხვენია? — ჩამძახოდა მარცხენა ყურის ხმა, — შენი სატრფო გათხოვდა, არაფრათ ჩაგაგლო, დაგიწუნა და მივატოვა. ნუ თუ კიდევ გეცხოვრება ამ ქვეყნათ?

— სისულელეა და სხვა არაფერი! — გამოეხმაურა მარჯვენა ყურის ბინადარი, — პირიქით, უნდა დაუმტკიცო მას (თეკლეს), რომ ის მუხანათია და მას არ ეცხოვრება, არა თუ შენ. ქვეყანაზე თეკლე ერთი და ორი როდია.

მეც დაფიქრე და გადავდე სიკვდილი მეორე თეკლეს აღმოჩენამდე. იმ ხანებში ჩვენს ქვეყანას დიდი ცვლილება დაეტყო. ხალხმა გამოიღვიძა და სარევოლიუციო მზადება დაიწყო. ამ ამბავმა მეც ამიყოლია. თეკლე სულ დამავიწყდა და სიკვდილი ჩვენი ბოქაულის გადაყენებამდე გადავდე.

პირველი დღეები სარევოლიუციო მზადებისა

მარცხიანი გამოდგა. მე დამიჭირეს და ციხეში ჩამსვეს. ჩემში კვლავ ბრძოლა გაჩაღდა სიკვდილ-სიცოცხლისა. ბრძოლაში ისევ სიცოცხლემ გაიმარჯვა და სიკვდილი ციხიდან გამოსვლის დროისთვის გადავდე.

ქვეყანა აბობოქრდა. ეს 1905 წელში იყო. არა თუ ჩვენი ბოქაული, თვით გუბერნატორიც სადღაც გაიპარა და ჩემ თვალწინ ბურჟუაზიული რევოლიუციის აჩრდილი დადგა. გაიმართა კამათი ამ საგანზე და როგორც მოსალოდნელი იყო კვლად სიცოცხლემ გაიმარჯვა:

— თუ ჩვენში ღმერთმა პარლამენტარული წესწყობილება მოამასწრო, მერმე ჯანაბას ჩემი თავი, მოგვკვდე, აღარ ვინანებ მეთქი, წარმოვსთქვი, როცა მღელვარებამ უმაღლეს წერტილს მიაღწია.

რევოლიუცია დამარცხდა და ჩემს წინაშე სიკვდილის შავი აჩრდილი აიტუნა.

— აბა რას იტყვი? — ჩამძახეს მარცხენა ყურში, — იმედი დამიხსვრა, ნუ თუ სიცოცხლე ღირს რათმე?

— დიხაც ღირს, — უპასუხა მარჯვენა ყურის დარაჯმა, — საქიროა ბრძოლა გამარჯვებისათვის. დღეს თავის მოკვლა მხოლოდ სიმხდალე იქნებოდა.

მეც გადავდე სიკვდილი რევოლიუციის განმეორებამდე. ახლა ვრწმუნდები, რომ ჩემი ტაქტიკა ქვეშაირტათ სწორი და საშიართლიანი იყო. ათიოდ წელიწადი დამჭირდა ლოდინი, ვიდრე რუსეთის დიდი რევოლიუცია მოხდებოდა. ისიც მოხდა და იმედია სასურველათაც დაგვირგვინდება.

ამ გარემოებამ მაიძულა სიკვდილი რევოლიუციის დამთავრებამდე გადამედო. მაგრამ რაკი წარსული ისტორია თვალ წინ მაქვს, ადვილათ შემიძლია მომავალიც გავითვალისწინო.

ამ ბურჟუაზიული რევოლიუციის დამთავრების შემდეგ წარმოსდგება რიგში სოციალური რევოლიუცია და დარწმუნებული ვარ იგიც მოითხოვს სიკვდილის გადადებას. აქ უარის თქმა სოციალისტისათვის პირდაპირ შეუძლებელი იქნება.

როდესაც სოციალისტური რევოლიუცია დამთავრდება და ქვეყნათ სოციალიზმი დამყარდება, თავის თავად ცხადია სისულელე იქნება მაშინ თავის მოკვლა, ვინაიდან ამას აღარ იქნება არავითარი გასამართლებელი საბუთი.

ასე ქანდრაკულათ არის ჩემი სიკვდილის საქმე.

მორიელი.

ყოფილი თ-ღ კუპი ჩიჩუასგანა*)

დ ე ზ ე შ ე ბ ი

შიიფერთათ ჯიმალეფი-ართი შურით ართი გურით ართიანი ვაგი ბჯოგუათ ჯვეშობური საყვენდურით ქოფთქუათ არგამათ ასეშახ მუთ ფუვლით ქიმევრთათ იერიშით ჩქინი ტერიშა ვაიუთ.

ჩიჩუაბა ვააშენს გიჩქდანი თენა თაში ვართი გიმოთირუარე ქირსეშიდო თანაფაში ქოხვადნდა თქვენიანს მიდუღით მუში რაში დო ქოხვადნდა ჩიჩუასთ ქუუწიით ვაშა ტაში.

ჯიმალეფი ექვიში გურით ნუმუჯინეთ ჩქინი თორს ვააწყეთო მუქ ალოღნი ნიკოლოზიში დიდი სტორს ეშმაკენქ ქუუცუო მაწუალო იშიქონს არძას თაში დოლა მუდას უსამართლო დიდიკოს.

დეეჯერით ჯიმალეფი ვეპიაქციათ ყურადღება გვარი მუშა სქუალობას ქუუღუნდა ის ღირსება დო თეწკელა დეეჯერით ქე ტყვებუნო ხუთი გრძნობა უსამართლოთ ვადასაჯათ .იხვარით შურ გრძნობა.

ახალი კანონი მოხილო გიჩქდანი მა მიყორს თის გუალუაფუქ, რადგან მცხვრე თიში მინდორს მუდგარენი ვამონდო მიჯინეთ შორი შორს მარა მუქემს მეხვადთნი დიწვეურენტ ბრელითორს.

მუქოთ თენა თაში რენი მოწამეთ პუნს დვალი შხვა მოწამე მავამოკო დამიბადლი ბერალი დემოკრატენს ეს ვაფშქიდა გომირჩქინას სამართალი ესტორუა დაუბად თეშა ქომღუნდა ბრალი

ხანური პრისტავი ირისთე სულუქქიმი მოჯგირალა

ფუჩი აღთქმათ ენწყომილი ჯატურიაში მეჯიმალა კაზაკეფი დიფუჩუნა ეშაქომიღუნდა ბრალა ლორონქ არძა მიოყოთ დვალი ერისთედო მუში ძალა.

გორგი ჩიჩუა.

*) ეშმაკის მათრახის რედაქცია ბოდიშს იხდის მეგრულის არ მცოდნე მკითხველებთან, თარგმანის დაკვირვებისთვის. ახლა მომავალში ამხ. ეშმაკი თითონ ამირებს სსპეკრეფლსაქენ და იმედია ეხსნად შეისწავლის თარგმანის მისხნდებთ.

ქ. ბათუმი. დაარსდა ბანქოს მოთამაშეთა პროფესიონალური კავშირი. გამგეობის წევრებათ არჩეული არია, სულ ხუთი კაცი: 1) ვ. ვახტანგაძე, 2) ი. გობრონოვი, 3) კ. ხოხობიანცი, 4) ს. ტულუშბეგი და 5) ნ. ლლონტოვსკი. ბიურო მოთავსებულია ვასიკო ვახტანგაძის საპარიკმახეროს უკანა ოთახში. კავშირში ჩაწერა შეუძლია ყველას, ვინც თამაშობს „ბაქარას“, „ჩერეს“, „21“ ს, და „ვერტუშკას“, მხოლოდ საჭიროა გეორგოვის და გეგიშვილის „რეკომენდაცია“ („კონჩინას“ და „დურაჩკის“ ცოდნა არ არის სავალდებულო). კავშირის ბიურო ღიაა საღამოს 9 საათიდან დილის ცხრა საათამდე. უქმეებზე ბიურო მთელი დღე და ღამე ღიაა. სამწუხაროდ უნდა აღვნიშნოთ. რომ ბევრნი საპატიო პირები ვერ იქმნა არჩეული, მაგალითად როგორც არიან დავითაშვილი, ხარტონ გაფხევილაძე, ტეხნიკი ჩამწვარაწე და სხვები, მაგრამ ეს უნდა მიეწეროს კავშირის წევრთა მოუმზადებლობას.

უსურვებთ ამხანაგებს მეტ ენერჯიას თამაშობის განვითარების საქმეში. მოთამაშენო! მთელი ბათუმისა, შეერთდით!

კ—ს მ—თა პრ. კ—ს დროებით მდივნის მოვალეობის აღმასრულებელი:

ისკანდერ.

საგზილი თვალთახევისა

ნს. გუ-ავიჩი

(თარგმანი)

მოქალექე ბებიაშვილი ოთახში შემოსვლისათანავე სავარძელში ჩავორდა და საბრალო ხმით წარმოსთქვა:

— რა გვეშველება ნეტავი? ს.დ მოვედით და საით მივდივართ?.. მე არ ვიცი, სად არის სადგური, ან შესასვენებელი პლატფორმები... სრულიად არაფერი არ ვიცი!.. დეთის გულისათვის ამიხსენი, როელ პარტიას ვეკუთნი?

მე ვამეცინა.
— ეს შენ თვითონ უნდა იცოდე!

— შენ კი როგორა გგონია?

— მე ვფიქრობ, არც ერთ პარტიას არ ეკუთნი.

— საქმეც ეგ არის, რომ არც ერთ პარტიას არ ვეკუთნი. დრო კი ისეთია ახლა, რომ ყოველი მოქალაქე რომელიმე პარტიას უნდა ეკუთნოდეს.

— შენ პარტია ისე წარმოგიდგენია, როგორც საპოლიციო უბანი.

— თქვენ ეს მითხარით: უნდა ეკუთნოდეს რომელიმე პარტიას თუ არა?

— რას უკუფიქრებელია, უნდა ეკუთნოდეს.

— რას მიჩვენო, რომელ პარტიაში ჩავეწერო? რაღაც სურვილი მაქვს სოციალისტ-რევოლუციონერი გავხდე.

— რატომ მაინც და მაინც სოციალისტ-რევოლუციონერობა არჩივ?

— რევოლუციის დროს ყველაზე უჯობესია რევოლუციონერობა: ყველას ეცოდინება, რომ ახალი წესწყობილების მომხრე ხარ...

— ეს შესაძლოა იმ შემთხვევაშიდაც, რომ სხვა პარტიაშიდაც ჩავეწერო.

— მე ყოველთვის მომწონდა მემარცხნი პარტიები... იქ ძალიან ვაბედული პირებია, თვალები-დაპ ცეცხლს აფრქვევენ, სიტყვაც მახვილივით მკეთრი აქვთ...

— რატომ რევოლუციის დროს არ ჩავეწერთ პარტიაში?

— მაშინ ძალიან სახიფათო იყო. ახლა დრო შეიცვალა. „არსებული წესწყობილების“ დამცველი კანონები არქივში გადამალეს. ახლა მიზანი მიხწეულია: წესწყობილება ძველი დაემხო. ვინც ციხით იმუქრებოდა, თვითონ იჭყიტება ციხის დარკინული სარკმელიდან.

— თქვენ, როგორც ვაყობთ, მზა-მზარეული გყვარებიათ.—დაცინივით შევნიშნე მე.

— დიახაც!—მხიარულათ მიპასუხა მოსაუბრემ.

ვიფიქრე: უნამუსოა თუ რეგვენო. ალბათ ორივე უნდა იყოს სანახევროთ.

ბებიაშვილი ცოტახნით ჩაფიქრდა. შემდეგ

— იქნებ სოციალ-დემოკრატობა სჯობია?

მე მხრები ავიჩიე. გავარების ნიშნათ.

მას გული მოუვიდა.

— რა ჩვეულებაა, ვერ გამიგია, გარკვეულ კითხვაზე ტანის მოძრაობით ეიგებ პასუხს. მგონი კითხვა ფრიად სერიოზულია!

— თუ სოციალ-დემოკრატების იდეოლოგიას იზიარებ, თუ მათ პროგრამას ემხრობი, თუ მათ თვალსაზრისზე დგახარ ..

— ე-ე-ე, შე დალოცვილო, მოყვეი შენც ერთი წილადობილას; არ გითხარი არც ერთი პარტიის არაფერი გამეგება-მეთქი! მართალია, მსურდა ყველა პარტიების პროგრამების ყიდვა. მსურდა ყველა პროგრამის შესწავლა და შემდეგ პარტიის არჩევა, რომელიც უფრო მომეწონებოდა. მაგრამ მითხრეს: პარტიები პროგრამების გადასინჯვას აპრობენო. ვიფიქრე: კარგი, ვსთქვათ, პროგრამები შევისწავლე. ერთიც ვნახოთ, პარტიებმა პროგრამების მუხლები შესცვალეს. მე ხელახლა უნდა დავიწყო ახალი პროგრამების შეძენა და მათი გახეპირება? არა, ჩემო კეთილო, ეს ხელსაყრელი არ არის ჩემთვის.

— მაშ, იცით რას გირჩევთ? დარჩით უპარტიოთ!—ვუთხარი მე და მეგობრულათ ბეჭებზე ხელი მოუცაცუნე.

— რაო, უპარტიოთო?

მე თანხმობის ნიშნათ თავი დაუქნიე.

— გმადლობთ ამისთანა რჩევისათვის! ივანე პეტრეს-ძე—სოციალისტ-რევოლუციონერი, მარკოზ ლუკას-ძე სოციალ-დემოკრატი, მამუკა ბეკოს-ძე—სახალხო სოციალისტი, ივანე გიორგის-ძე—სოციალისტ-ფედერალისტი და მე კი უპარტიო? გმადლობთ რჩევისთვის, ისინი სარაიონო საბჭოში, კომიტეტში და სხვა ადგილებში გავლენ, მათ მხარს დაუჭერენ მათი პარტიები და მე ვინ უნდა დამიჭიროს მხარი?

გადავსწყვიტე სალაპარაკო თემა შემეცვალა:

— სად გიყიდიათ ქუდი?

— გოლოვინის პროსპექტზე... საშინელი სიძვირეა! მერე რას უყურებს ეს დროებითი მთავრობაა თუ რაღაც?! ან მუშათა და სალდათების დეპუტატთა საბჭოები რას აკეთებენ? ან სახელმწიფო ღუმის კომიტეტი რას უცდის? პირველ ყოვლისა მათ უნდა მოეწესრიგებიათ...

— ქულების საკითხი?!

— შენ იცინი და მე-კი ძველი ქუდით სიარული არ შემიძლია. ჩემთვის ქუდის საკითხი ისეთივე საპროგრამო მუხლია, როგორც აგრარული!

მე კიდევ გულმოდგინეთ დავაცქერდი მას და შევიცვალე ჩემი შეხედულება მის შესახებ: ვიფიქ-

რე, სანახევროდ-კი არა სამი მეოთხედი უნდა იყოს რეგვენი მეთქი. ცოტა ხნის შემდეგ ვუთხარი:

— იცი, რა კითხრა? რომელ პარტიაშიდაც არ უნდა შეხვიდე, ყველა კმაყოფილი დარჩება შენი ჩაწერით.

კმაყოფილი ადამიანის სახით გაიღიმა, მაგრამ მაინც თავი მოიკატუნა და შემეკითხა:

— შენ მართლა ფიქრობ, რომ ასე იქნება?

— დარწმუნებული ვარ! შენ ერთად ერთი თითით საჩვენებელი პიროვნება იქნები პარტიის მთელ წევრებში!

— მეც უნდა გამოვტყდე, შენ რამოდენიმეთ მართალი ხარ. მე ორიგინალური, საკუთარი თვალსაზრისი მაქვს...

— ძალიან ორიგინალურიც!—დავუმატე მე.

— წარმოიდგინეთ ჩემთან კამათს ვერავინ ვერ ბედავს... მე პირველი სიტყვის წარმოთქმისთანავე პატივს ვაგრძნობინებ მოკამათეს ჩემი თვალსაზრისისადმი... ერთი სიტყვით, არავინ არ მეწინააღმდეგება, არ ვიცი რატომ?!

-- მე კი ვიცი!

— ამიხსენი მეც!

— არა, არ შემიძლია: ეს პარტიული საიდუმლოებაა. თუ ჩვენს პარტიაში დააპირებ შემოსვლას, მაშინ იძულებული ვიქნები, განვაცხადო მანამდე-კი არ შემიძლია.

— მაშ, სიტყვას მაძლევ, მითხრა, თუ რატომ ვიწვევ მე მოწინააღმდეგეში ჩემდამი პატივს?

— არა, მე მაგის პირობას არ გაძლევ; მე მხოლოდ იმას აგიხსნი, თუ რატომ რავინ გეკამათება.

ამით დასრულდა ჩემი საუბარი ბებიაშვილთან.

დ. ჩ — ლი.

ძანასეს ლექსები

ერთობა

გაბრწინდა ცა და ქვეყანა,
მზე ამოვიდა ცაზედა;

მოვიდა ჩვენი ერთობა

ჩვენს ტანჯულ ქვეყანაზედა...

— სად იყავ ჩემო ერთობავ!

ამდენ ხანს სად გიძინა?!
შენ რომ დაგვშორდი მას შემდეგ

ტკბილათ არ გაშიცინია.

— მე, ხომ ძილი არ მიყვარდა,

მაგრამ მტერმა ბორკილ ქვეშა

დამამწყვდია დამაძინა,

და უღრტენლათ გამაშეშა.

სიზრმად ვნახე: ბრძოლის ველზე

სისხლის ნთხევა იყო ძმათა,—

ზინისტრები ყიდდენ ხალხსა,

თვით კი,— ლხინი გაემართა.

ნიკოს სახლის მეგობრებმა

არ დაინდვეს ჩვენი ძმები,

თვითონ ოქრო ჩაიჯობებს,

დაიკიდეს მკერდზე ჯვრები.

მე შევშფოთდი, გამელვიძა,

ყველამ ძმურათ მომცა ხელი;

დავამსხვრიეთ კერპთ სამყარო,

წითელ დროშით გეახელი...

მოწოდება

გამოდით ძმებო! გამოდით

არავინ დარჩეთ მძინარი;

გათანასწორდა ღირსებით,

ღარიბები და მდიდარი.

გამოდით ბრძოლის ველზედა!

მტერს დავაჭიროთ(?) თვალეებში;

წითელ დროშის ქვეშ შეგროვდით,

ბიჭებო გენაცვალეები!..

მსხვერპლი გავიღეთ უზღვავი.

ერთობის დასახსნელადა;

მუქთად ნაშოვნი როდია,

სისხლი ვანთხიეთ ველადა...

ხელი-ხელს მივცეთ ძმურადა,
ვერ გაგვტყუებს გასაჭირია;
სისხლის წვეთამდე დავიცავთ;
„ერთობა“ ჩვენთვის ძვირია...

ლოზუნგები

(საგარეო და საშინაო).
ჩვენ რათ გვეჭირა სათათრე, —
გერმანია, და ავსტრია; —
როდესაც საკეთებელი,
შინ საქმე უხვად გვაყრია!..
ხალხი სუყველა ერთია
ერთობა არის კავშირი;
ვინც არ იწამოს, სასირცხვო
წაუსვათ პირზე ნახშირი...
ძველი დრო გადავაკეთოთ,
დროშები ავაფრიალოთ;
ახალ ჩარხზედა, ახალი
ქვეყანა ავატრიალოთ!..
მოისპოს ძველი მონობა,
„ვაფრონტები“, და „ჩესტია“, —
გულზე ჯვრები და მენდლები,
ქულებზე მრგვალი ქესტია!..
პოლიციის ნანგრევებში,
ძველი ვირთხაც აღარ დარჩეს;
ჩვენ ერთობას ვეთაყვანოთ,
იმის მომგონს იმის გამჩენს.

მღვდელ დიაკვნს ხორაგები,
შემოაკლდათ უნდ თ რჩენა;
თოხს და სახნისს ეძმობილოს,
თუ რომ უნდა გამოჩენა.

ვაჭრებს გვერდი აუაროთ,
გავაშხიროთ „კოპერატი“;
დაამფერად ავაცილოთ,
შათი ხრიკი, მათი კვანტი...

დღეს ერთობა — სუფევს ქვეყნად,
უნდა გავხდეთ ყველა ძმურად;
ძირს დავამხოთ ქოფაკები,
ვინც გვიტყუროს საწველ ფურათ...

ა რ ა კ ი

ამ ეთობის სასწაულით,
კაცებს დავმსგავსა მელა;

და ყოველი ტყის ნადირი
მოგვიჩოჩდა ნელა-ნელა...
დათვი, მგელი, ტურა, და სხვა
ჩვენი ცხვრებით განასუქი;
მოდის შიშით, მოკრძალებით,
მოუხუტავს ჩვენებრ ქურქი.
თხოვნა მოაქვს: „კომიტეში“,
ტანში უფლოს ჟრუანტელი;
ამბობს: თქვენი პარტიის ვარ,
გლახისა და მუშის მცველი. —
მაგრამ ფრთხილათ მეგობრებო!
კარგათ უგდეთ მათათ ყური,
ძნელ, არის ტყის ნადირი,
უსფად გაჩთეს შინაური...

დ რ ო შ ა

დროშა ჩვენი ნიშანია,
ასპარეზზე გასატანი,
მტერს დაუხვდეთ მამაცურად
აღარ მივცეთ გასაქანი.
დროშა ჩვენთვის ერთობაა, —
მტარვლების გლოვის ზარი,
დროშამ გაათანასწორა,
მუშები და სოცდაგარი.(?)
დროშას მისდევს ჩვენი ჯარი,
გუგუნითა და სიმღერით;
აღთქმის მხარის გზებს კაფავენ,
მტარვალებო ჩამოდექით...

მანასე ტ — ძე.

შ ა რ ა დ ა *)

შარადის დასაწერადა
კალამს მოვიკიდე ხელია,
დღეს მოვიცალე და აჰა
გამოთქმასა შეუღდექია.

*) ვბეჭდავთ ამ შარადის უცვლელათ იმისთვის,
რომ გაიგონ შარადის მწერლებმა როგორი შარადა არ
დაიბეჭდება ჟურნალში.

პირველ ნაწილს შარადისას,
საყდრებშიდა გამოვნახავთ,
როდესაც, რომ წირვა დგება
ყოველთვინა რეკვენ მასა.
სახელს იმისას თავიდან
წაფართვით ორი ნიშანი,
სხვა გადაფავდოთ, არ გვინდა
უვარგისა რადგანაც.

აწ მოდი მნახე ცხოველი,
დიდ-ყურა და მშრომელი,
ამასაც კიდევ მოვსტაცოთ
ორი ნიშანი თავშიდა
და სხვები კი ეშმაკო
შიგ გადაუშვი მტკვარშიდა!

ორივე ერთათ შევკეროთ
სიტყვას მივიღებ ცნობილსა,
რომელსაც დღეს გაიძახის
მთელი რუსეთის ქვეყანა.

ანდრონიკო.

საამღროშო ნანა

(ხალხურ კადაზე)

I

მრავალ ტანჯულ გლეხის შვილო
მალხაზო თინაო
გაიღიმე გენაცვალე
რამ მოგაწყინაო...
სიხარულის ჟამი დადგა
შემ გაიციანო,
ბნელით მოცულ ჩაგრულთ მხარეს
სხივი გაჰფინაო...
გამარჯვებულ ხალხის გუნდმა
დაიგუგუნაო,
ბორკილების დამსხვრევის ხმა
სოფელს ასმინაო
ნანა, ნანა გენაცვალე
ნანი-ნანიანაო.

II

მრავალ ტანჯულ გლეხის შვილო
ნუ ხარ მტირალიო,

აწ შენ მამას ვერ აწამებს
ძალა მტარვალიო.
ურცხვად ქრთამს ვერ გამოსტყუებს
„მოსე მწერალიო“
მზობელ დედას ვერ გიწამებს
უხეში ძალიო...
დაიძინე გენაცვალე
დახუქე თვალიო...

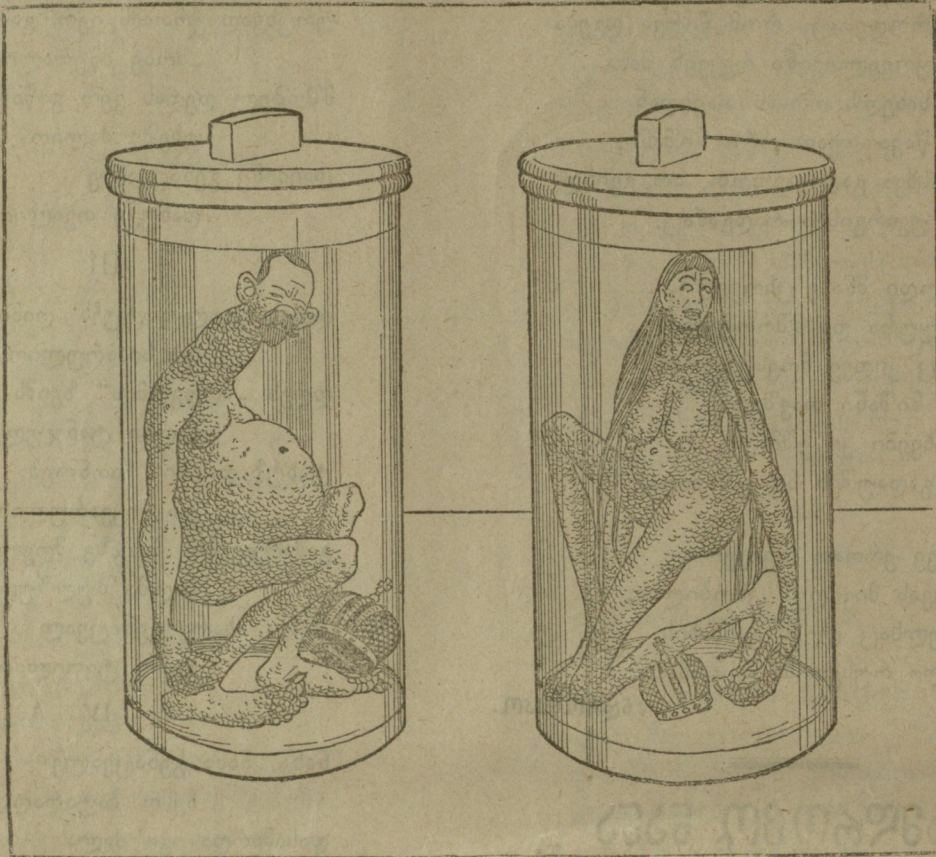
III

დღეს ყველას ტუჩს ღიმი უკრთის
და სიხარულიო,
დღეს „აღდგომის“ ზემს იხდის
ხალხი ტანჯულიო,
ტახტზედა ზის სათნოება
და სიყვარულიო...
გამარჯვების ჰანგზე მღერის
ბაღში ბულბულიო,
შენც იხარე გენაცვალ
გყუო ტირილიო.

IV

ნანა, ნანა გენაცვალე
ჩემო პატარაო,
დასამარდა იგი ძალა
ჩვენ რო გვაწამაო...
ცოდვის ზღუდე დაანგრია
რისხვის გრიგალმაო,
დახშულ სიმართლეს ეღირსა
მკედრეთით აღდგამაო...
აწ სოფელს ვერ ააოხრებს
პოლიციელიო,
ხალხს უბრალოდ ვერ დაარბევს
ბრიყვი უზრდელიო...
გაქრა, ზღუდეს გადანარცხა
ყველა ორგულიო,
დამაშვრალი ხალხის სისხლით
გასუქებულიო...
დაიძინე ჩემო კარგო
აწ ნუ გაქვს შიშიო,
გაიხარე, შორს კრემლები
შორს, მოთქმა ვიშიო.
ხ. ვარდოშვილი.

ზოოლოგიური მუზეუმი

ეს ორი იშვიათი ცხოველი, რომელიც ინახება პეტროგრადის მუზეუმში თითქმის უკანასკნელი წარმომადგენელია რუსეთში კარგად ცნობილი ჯიშისა *Martalus Imperialis*. ისინი იკვებებოდნენ უმთავრესათ მოქალაქეთა სისხლითა და ცრემლით (მათ შორის პილატეს ცრემლითაც). უყვარდათ აგრეთვე სიბნელე და სიმკაცრე. მათი მძვინვარება შიშის ზარსა სცემდა არა თუ მარტო რუსეთს, არამედ მთელს აზიასა და ევროპას.

ეშმაკი პროვინციაში.

ბ ა თ უ მ ი .

კარგა ხანია ქ. ბათუმი არ მინახავს. ვნახე და მეუცხოვა. ჩვენი კორესპონდენტების ვნით რომ ვსთქვა: „ის ღღესაც იმავე ადგილას სდგას და იტყვანება, სადაც ამ რამოდენიმე წლის წინეთ იდგა“. მეტსაც ვიტყვი: ის არა თუ ერთ ადგილას სდგას და იტყვანება, არამედ უკან უკანაც მიდის.

მოგეხსენებათ ბათუმი ზღვის პირის ქალაქია და სამაჰმადიანო საქართველოს ცენტრს წარმოადგენს, (რასაკვირველია, ცენტრს არა გეომეტრიულს). კიდევაც ამიტომ შეკრებილიყვენ ამ ქალაქში სამაჰმადიანო საქართველოს წარმომადგენელი, რო-

მელნიც მოუთმენლად მოელოდნ ჩემს ჩასვლას. საზოგადო სამსახური ჩემთვის ისეთივე აუცილებელი საარსებო საგანია, როგორც წყალი თევზისათვის და ქორები ქუთაისისათვის. მაგრამ ვინაიდან მგზავრობით დაქანცულს მოსვენება მესაჭიროებოდა, იძულებული გავხდი აქარელთა კრებაზე ჩვენი ამხანაგი აკაკი ჩხენკელი გამეგზავნა.

უნდა სიმართლე ითქვას, რომ აქარლებს ჩემზე ნაკლებ არ უყვართ აკაკი ჩხენკელი და არც აკაკი ჩხენკელს უყვარს ჩემზე ნაკლებ აქარლები. ამიტომაც იყო, რომ საგანგებო კომისარმა დაუხარელათ იკისრა დავალება და თავისი სტუმრობით აუწერელი სიხარული და აღტაცება გამოიწვია აქარელ დელეგატთა შორის.

როგორც ყველა ქალაქში, ბათუმშიაც არსებობს ორი თანამედროვე რევოლიუციონური ორგანიზაცია:

- ა) მუშათა დეპუტატების საბჭო და
- ბ) ჯარისკაცთა დეპუტატების საბჭო.

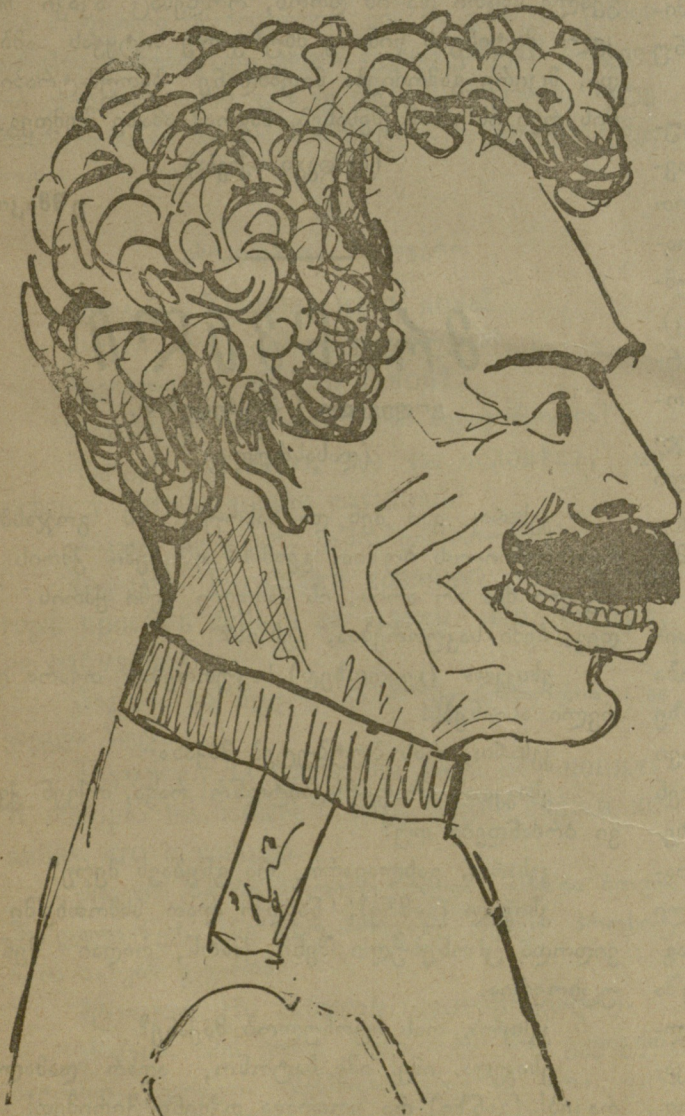
აქ არ არსებობს გლეხთა და თავდაზნაურთა დეპუტატების საბჭოები. ეს გარემოება ჩვენ ძლიერ გვაკვირვებს. ჩემის აზრით ყველა ქალაქში უნდა არსებობდეს მუშათა და ჯარისკაც-დეპუტატთა საბჭოს გვერდით შემდეგი საბჭოები: ბურჟუაზიულ დეპუტატთა საბჭო, მღვდელთ მსახურ დეპუტატთა საბჭო, შავ-სამღვდლო დეპუტატთა საბჭო და სხვა და სხვა. შეიძლება ეს ჯერ-ჯერობით ნაადრევი იყოს, მაგრამ პერსპექტივაში მაინც უნდა ვიქონიოთ.

თავმჯდომარე მუშათა დეპუტატების საბჭოსი

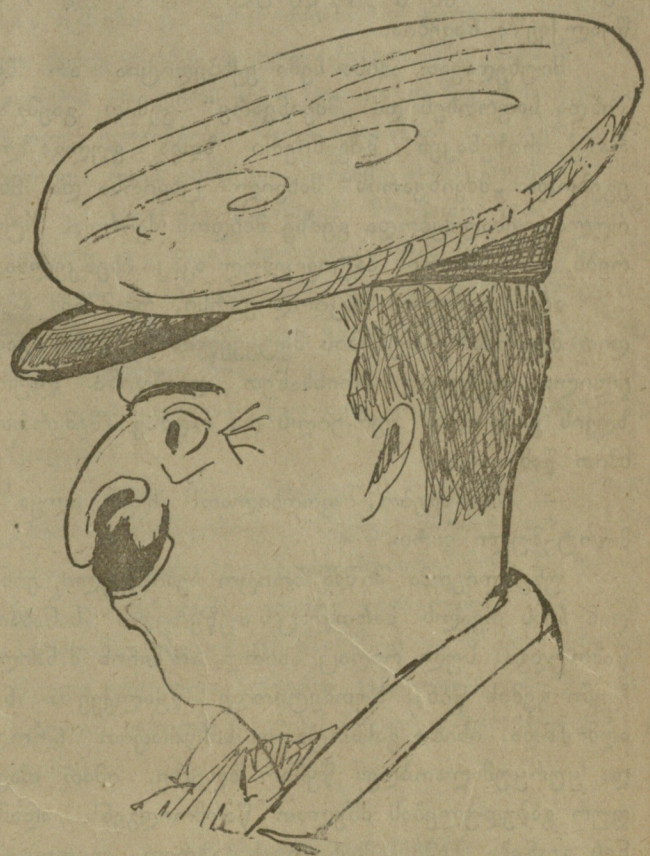
ამხანაგი გიზო ანჯაფარიძე ერთობ ენერგიული ახალგაზრდა კაცია.

საჯაროთ ვაცხადებ, რომ მე ძლიერ მეცოდებიან ყველა ისინი, ვისაც საზოგადოებრივი მათი მდგომარეობა ჩემი მხატვრული კალმის მსხვერპლათ ხდის. თუ საზოგადოთ არსებობა მოღვაწისა მოწამებრივ არსებობას წარმოადგენს, ამ მხრივ მათი მდგომარეობა კიდევ უფრო რთულდება. სურათი ამხ. გიზო ანჯაფარიძისა, რა თქმა უნდა, თავს ვერ მოიწონებს თავისი მხატვრული ღირსებებით, მაგრამ ის, რასაც ის ჩვენ გვეუბნება, ჩემის აზრით, საკმაოა დღევანდელი რევოლიუციონური ვითარებისათვის.

თავმჯდომარე ჯარისკაც-დეპუტატთა საბჭოსი ამხ. მალხაზიანიც ერთობ ახალგაზრდა ენერგიული და მხიარული კაცია.

ამხ. მალხაზიანი.

გიზო ანჯაფარიძე.

უმთავრეს ყურადღების ღირსია ის მეგობრული განწყობილება და ძმური კავშირი, რომელიც არსებობს ამ ორ ახალგაზრდა თავმჯდომარეთა შორის და ეს უკანასკნელი გარემოება ნებას გვაძლევს ვიფიქროთ, რომ ასეთივე კავშირი იქნება აგრეთვე ორ რევოლუციონურ საბჭოთა შორისაც. განსაკუთრებით ეს შეხედულება განმტკიცდა ჩემში ქ. რიზეკენ მოგზაურობის შემდეგ და რაკი სიტყვამ მოიტანა არ შემძლია ორიოდ სიტყვით არ მოვიხსენიოთ ეგ შესანიშნავი მოგზაურობა.

ქ. რიზეკე.

შავი ზღვა ყოველთვის შავი და სახიფათო იყო მგზავრთათვის, მაგრამ დღეს მასზე მოგზაურობა ასწილ გაძნელებული და გასაფრთხიანებელია. მიზეზი შიშისა ეგრეთ წოდებული სუბმარინები, ანუ წყალქვეშა ნაგებია.

მიუხედავად ამისა ჩემი ექსპედიცია არ შეუშინდა საფრთხეს და „მძვინვარე“ გემით გაემგზავრა ქ. რიზესაკენ. მშვენიერი ზღვა გულგაშლით ეგებოდა „მძვინვარის“ მახვილ ცხვირსა და მხიარულად ესალმებოდა გემზე მსხდომ ძვირფას სტუმრებს, (მათ შორის პატივცემულ აკაკი ჩხენკელსაც).

არ გაგვივლია ოციოდ ვერსი, რომ ჩემ გვერდით მდგომარე ბუნების მეტყველმა თავისი გამოცდილი თვალები მრისხანეთ დააბჯინა ლურჯი ზღვის ერთ ერთ წერტილს და ოდნავ შემკრთალი ხმით წამოიძახა:

— ამხანაგებო, ფრთხილათ! ჩვენ ალყა შემორტყმული ვართ.

უნებლიეთმა შიშმა მოიცო ჩემი გული, ვინაიდან ჩემს თვალს მართლაც აუწერელი სანახაობა წამოუდგა. სულ რაღაც ასიოდ არშინის მანძილზე ჩვენი გემის წინ, ხუთმეტრიდ წყალქვეშა ნავი აღმოჩნდა. ისინი გასაოცარი სისწრაფით ხტოდნ და ყურყუმალაობდნ წყნარ ზღვაზე. იმათ თავხედურ გაბედულებას ძნელათ წარმოიდგენს ადამიანის გონება. ჩემი ამხანაგების აზრით თითოეული მათგანი ათიოდ საყენის სიგრძისა იქნებოდა, მაგრამ მე ისე შეშინებული ვიყავი, რომ წყალქვეშა ნავი არშინ ნახევარი სიგრძისა გამომიჩნდა თვალში. მე ვერ შევნიშნე ვერც პერისკოპი, ვერც კაპიტანი და მით უმეტეს ვერც ასო „U“. გამოითქვა აზრი შესახებ იმისა, რომ ჩვენ მიერ შენი-

შნული საგანი მცურავი ნაღმი იყო და არა წყალქვეშა, მაგრამ ბუნების მეტყველმა თავისი ავტორიტეტული აზრით ყოველივე ეჭვი გააქარწყლა. მართალია მატროსებმა „სუბმარინებს“ არავითარი ყურადღება არ მიაქციეს და ის უბრალო „დელფინებთან“ (ზღვის ღორებთან) ჩასთვალეს, მაგრამ ვინ არ იცის, რომ მეზღვაურები საზოგადოთ თავზე ხელ-აღებულნი არიან და გარდა ამისა საბუნებისმეტყველო ფაქულტეტებიც არა აქვთ გათავებული. ასე იყო, თუ ისე, ჩვენ მშვიდობით გადავრჩით, ვინაიდან ნაგები შეშინდნ და მიმოიფანტნ.

ქალაქი რიზე უმშვენიერესია ჩემ მიერ ნახულ ქალაქთა შორის. თითქო განგებო, აუარებელი ხალხი იქაც აკაკი ჩხენკელს მიელოდა. მეც ვისარგებლე ამითი და იმ დროს, როდესაც აკაკი ჩხენკელი მიტინგის წინაშე მხურვალე სიტყვას ამბობდა, მცირე გამოძიება მოვახდინე ბათუმ-ტრაპიზონის რკინის გზის შესახებ. მაგრამ ამაზე შემდეგ.

(შემდეგი იქნება)

ეშაკი.

მრეხველი

გოდვილი I მოქმედებ:თ.

(დასასრული)

კესარია. ვაი შენ და ზახრუმა! ის გოჯასპირი ჩემი მამთილის ბუშია, გესმის? ის ჩემი ქმრის ნამდვილი ძმა არ არის. ის მამული ჩემი ქმრის შემდეგ, ჩემი საკუთრებაა, გესმის?

ესიკეა (გვერდზედ) საკუთრება, თვარა დეი თვლი ასიანებს!

კესარია, რას ბუტბუტებ მაქანა?

ესიკეა. არაფერს, ბატონო! რავა, თქვენ ქვრივი ბრძანდები თუ?

კესარია. გახლავართ, რა გნებაეს მერე?

ესიკეა (განზე). ნამდვი ლათ სამოთხეში შევიდოდა ციონებული შენი ქმარნ, რაღაი შენთან უცხოვრია.

კესარია. რას ჩურჩულობ მაქანე?

ესიკეა. იმე! იმე ბატონო, აღარ დამალაპააკებ! (განზე) რა ყოფილა თქვენი ქირიმეთ!

კესარია. შენ რომ გელაპარაკები ასტე უთხა-

რი შენ ხაზენს, რომ არაფერი მისცეს გოჯასპირს, თვარა ვერც ერთი ჯერ მომრჩებით! ისე გაგჩხდით საქმეს, რომ ბუზები გეხვეოდეთ.

ესიკელა (გაკვირვებით). იის რეიზა ბატონო! კესარია. (შეუტევს ფეხების ბრახუნით) ხმა, კრინტი!

ესიკელა. იმე, იმე!

კესარია. რომ გითხარი ისტე უთხარი, თვარა სულ თვალებს ამოგთხარი შე მაიმუნო შენა! შენ კესარიას ვერ იცნობ! (გადის).

ესიკელა. იმე ეს რა კაჩალი დედაკაცი ყოფილა! ფუ... დასწყევლოს ღმერთმა, რაღმე არ გამპუტა კაცი! ნამდვილათ გაბედნიერებულა მისი ქმარი, რომ მაგ უჟამურს მოსცილებია! არა, რაღა ხვარხვალობდა, რაღა იკვანწებოდა! დედაკაცი კი არა ნამდვილი უჯმუჯურია ვინცა ეშმაკია! (ისმის კარების რახუნნი) ეე, კილო მევიდა ვინცხა! ნამდვილი ღუბერნატორი ვარ მე და ჩემმა ღმერთმა, ისტე მნახულობს აი ხალხი! მობძანდით, პაჟალტე! (შემოდის შტიეგერი).

IX

ესიკელა და შტიეგერი.

შტიეგერი. Хозяйина нѣтъ дома?

ესიკელა. ნეტ, ვაში ბლადაროდია!

შტიეგერი. А ты кто такой?

ესიკელა. ია ჩალოვეკ, ვაში ბლადაროდია!

შტიეგერი. Я знаю, что ты человекъ, но здѣсь у Витуришвили служишь?

ესიკელა. სლუჟიტ, ვაში ბლადაროდია!

შტიეგერი. Но скажи хозяйѣну, что штейгеръ просить деньги за планы. Но смотри, не забудешь!

ესიკელა. და ბუდუ, ვაში ბლადაროდია, აი ვსეგდა ზდეს.

შტიეგერი. Да нѣтъ, ты меня не понялъ. Я говорю не забывай. непременно скажи хозяйѣну что я говорю.

ესიკელა. ნე ბეზაკოცა, ბარინ, უმენია ბოლში დელა ნეტ. ვსე ხტო პრიდოტ დენგი პროსიტ ი ია ხაზენს გავარბი.

შტიეგერი. Не забывай, смотри! (გადის).

ესიკელა. იმე! ერთი კილო თქვი ხო! გვეიგეთ, ბატონო, გვეიგეთ. შენსავით ყრუ კი არა ვარ. რას ჰგავს ეს ჯღინკი, რაღა ორშიმოს მიუგავს პი-

რი (ისმის კარების რახუნნი) ეე, მევიდა კილო ვინცხა დოვლათი. მოდით, მოდით, თვარა დახურდავდა ხუთასიანები. წულას არ იცვედეთ აქანე სიარულით ის გირჩევნიათ, თქვე უბედურებო.

X

ესიკელა, კანტრალიორი და მწონელი

კანტრალიორი. ესიკელა, ვეტიხი არ მოსულა კილო?

ესიკელა. არ მოსულა, ბატონო ჯერე.

კანტრალიორი (გაკვირვებული). ფული ეილო კანტორაში და წამოვიდა. აჰა სად წევიდა ნეტა!

ესიკელა. ვაიმე, ნამდვილ ახალ გასართობში შეუნწევდა ბუქაიჩთან და სულ წააგებს იმ ფულს.

კანტრალიორი (დაფიქრებული). სად იქნება ნეტა!

მწონელი. იმე! რაღა ბოვზივით კიხხულობ! სად იქნება და ტრატირში. იმ ფულს ქე წააგებს და მერე უყარე კაკალი. ქე გითხარი მასთან საქმის დაჭერა არ ღირს თქვა და არ დამიჯერე. იქინე საწყალ მეურმეებს ტყავი გავაძრეთ და აგერ გადაყარეთ. რომ იძახოდი: „აქამე ათი, ოუსვი ოცი“, რის იმედით! მე მეურმეებს მოვპარე და ვეტიხიმ ბუქაიჩს მიართვა ბლუდით. რომ ვყვიროდი; „აქამე ოცი, გ ეხ პაპალამ“. ნეტავი ჯამაგირს ვეიდებდე თვარა ნაარმევი და ნაქამი რაცეილო იგი შენთვის დანილოცნა.

კანტრალიორი. წევიდეთ, იმას მე გაპოვინებ. (გადიან).

ესიკელა (გაკვირვებული). უყურეთ რაფერ ჰქონიათ მოწყობილი საქმე! „აქამე ათი, აქამე ოცი“. ვითამ მეურმეებს პოპარე წონაში და მერე ჩვენ და ხაზენმა ერთად გვეიყოთო. ვაი თქვენ პატრონს უბედურო! ნაარმევი კაცს არ შერჩება. წადით ეხლა და ბუქაიჩი გაგიყოფთ, ისტე იცოცხლოს თქვენმა გვარმა! (უცებ შემოვარდება ვეტიხი).

XI

ესიკელა და ვაჟია.

ესიკელა. ბატონო, რაღა წევიდა საქმე? ვაჟია თუ ქალი?

ვაჟია (გაფითრებული დაეშვება სკამზე). დევილუბე, ესიკელა, ქალია.

ესიკელა. ქალი დასწყევლოს ღმერთმა! მისე

დღემი ჩალი შე კაცო, რაეა შენ კარაბადინში მოგება არ გიწერია?

ეკტიხი. რა ვიცი, ჩემო ესიკელა, ასტე კია და!

ესიკელა. ასტეა და შენც ქე უტიე პატარა, თვარა ქალბატონმა რომ გეიგოს ამდენი ფულის წაგება, სულ ბლდვირს გადაგაყრის თავზე. თელათ წააგე ბატონო?

ეკტიხი. ერთა გროში რომაა აღარა მაქვს. რავექნა ახლა რომ მომადგება სალამოს ის ხალხი, სით გადავარდე, სად დევიმალო! ესიკელა, მე შევალ აგერ ოთხში და ვინც მევიდეს უთხარი სახლში არ არის თქვა.

ესიკელა. კი, ბატონო, ვეცდები თუ არ მომთელეს ლეკური ნაბადივით.

ეკტიხი. შენ ვინ რას გაგიბედავს! უთხარი სახლში არ არის თქო, მორჩა და გათავდა. (მიდის მეორე ოთახში).

XII

ესიკელა მარტო, შემდეგ გოჯ სპირი.

ესიკელა. ვაი, შენს პატრონს უბედურს. ყვავს შვილი მოუკვდა და ბუს მიუგდო, დიდი თავი გაქ და იტირეო, სწორეთ ისტეა ჩემი ხაზეინის საქმე! აბა, მე ვის რა უნდა უთხრა! ნამდვილათ გამლახავენ მოვალეები არ უნდა ამას ბევრი ჩიჩინი.

გოჯასპირი. (შემოვარდება ქაქანით). რეიქნა, ბოშო, შენი ხაზეინი? რაეა იმალება! მე ვინცხა სალახანა ხომ არა ვგონივარ! იცოცხლოს გოჯასპირმა მე მაგას დღე დავაყენო.

ესიკელა. დღეი თვარა ბულვართან რომ სახლები აქვს ქუთაისს, იგი არ ოუწერო! ეს ხორცი რაც ჰქონდა ბუქაინმა მოთალა თელათ და სული ჯერე სადავოა. ვინ იცის ანგელოზები წეილებენ, თუ ეშმაკები!

გოჯასპირი. რას ტლიკონობ, ბოშო, რაის სულიო! მე ფული მინდა, გესმის, არენდის ფული, (შემოდის კესარია).

XIII

იგინევე და კეხ ჩია.

კესარია (შემოიჭრება). რაიო, ფულიო! ვერ მოგართვი პატრიქანის! რა ფული, რის ფული!

ესიკელა. ტუნელის ფულს თხოულობს ბატონო! (გოჯასპირაზე აჩვენებს).

კესარია. რაიო! ვინ მისცა მაგას ტუნელი! ტუნელიც ჩემია და არენდიც მე მერგება.

გოჯასპირი (კესარიას). ბოშო, რომ გეიგდელე ენა, რაეა ვინ მოგცა შენ მამული?

კესარია. ვინ მომცა და ის მამული გაქლექი-ლაძისაა და მე მისი ცოლი გახლავართ.

გოჯასპირი ცოლი თვარა გვირგვინმა კისერი მოგტეხა შენმა სიცოცხლემ! რამდენი ხასა ჩემ ძმას ყოლია, ყველას თუ წილი მივეცი ჩემს მამულში აშენდება ჩემი ოჯახი!

კესარია. იმე, იმე! ჩემ სალაპარიკოს რომ აგილაპარაკობს! ჩემს მამამთილს რამდენი ბუში ყოლებია ყველას თუ წილი მივეცი აშენდება ჩემი ობლების კერია!

ესიკელა (განზე). „ეშმაკები გულებს აღბობდენ და ღვინო კი არსად იყოვო“, ისტეა სწორეთ აგენის საქმე. (ორივეს) ბატონო, რეიზა ილანძღავთ ტყვილა თავს! ჩემი ხაზეინი რავარც ხვლიკის კული ისტეა გაცქვლეფილი. მოცემით არ შეგჭამოთ ქირმა, იმან თქვენ არაფერი მოგცეთ და ტყვილა გინება არც კი ეკადრება თქვენ აზნოურშილობას.

გოჯასპირი. იმე, რას ამბობ, ბოშო! რამდენი ენა გატლეკილი დედაკაცი გამოვა, ყველა თუ აფხანიკათ გევიხადე მამულში, სად წავა საქმე! აზნოურშილობა რას მიქვია! გავლანძღავ კი არა სულს ამოვთხრი კისერში.

ესიკელა. არა, ბატონო, მე ისტე მითომ ჩემი ქკუით მოგახსენებთ, რომ არ არის კაი თქვა, თვარა ზდილობა თქვენ უკეთ იცით ჩემზე, სად აზნოურშივილი, სად გლახი!

გოჯასპირი (ესიკელას). არა, რომ მედავება რას მედავება! (კესარიას) არა უსირცხვილოდ რომ შემოიჭერი რაეა.

კესარია. შენ ენა დემოკლე, თვარა იცოცხლოს კესარიამ მე შენ გაგჩქო.

გოჯასპირი (ერთი ნაბიჯით წაიწევს გაჯავრებული). არა, ვის უბედავ, შე უნამუსო შენა!

ესიკელა (გაკვირვებული) ია!

კესარია. რაიო, რა სთქვი ჯუჯავ, შენა!

ესიკელა. (კესარიას) იმე, იმე, ბატონო რაეა გეკადრებათ. ასტე უნდა მაზლის პატივისცემა!

კესარია. ვაი მაზლებში გამოიწყდეს მაგისი თავი და ტანი.

გოჯასპირი (მიიწევს) ნუ ტლიკინობ თქვა, ბოშო!

ესიკელა (შუაში ჩავარდება). იმე, იმე, რაეა

გეკადრებათ, ბატონო! აქანე ჩხუბი რაფა შეიძლე-
ბა?! (ისმის კარების რახუნი. შემოდის შტეიგერი).

XIV

იგნივე და შტეიგერი.

შტეიგერი (ესიკელას). Хозяинъ не прихо-
ходилъ?

ესიკელა. ნიკაკ ნეტ, ვაში ბლადაროდია!

შტეიგერი. А гдѣ же онъ! что смѣется
что-ли!

ესიკელა (თავისთვის). რა დროს სიცილია, ში-
მშილით მუცელი ხერხემაღზე აქვს მიკრული. ნი-
კაკ ნეტ ვაში ბლადაროდია!

შტეიგერი. Я ему завтра же закрою тон-
нель!

ესიკელა (გოჯასპირს და კესარიას). ეე, თქვენ
აქანე თავს აკლავთ ერთი მეორეს და ეს კაცი
ხვალ ტუნელსა ჰკეტავს.

კესარია. მის ჯავრი ნუ გაქ შენ. მაგისთანა
ჭირიანები ჩემ ტუნელს ვერ დაკეტენ.

შტეიგერი (ათვალიერებს ევტიხის). Нѣтъ онъ
навѣрно злѣсь прячется. Нѣтъ-ли онъ въ
этой комнатѣ! (მიდის მეორე ოთახის კარები-
სკენ, ესიკელა წინ ელობება და არ უშვებს).

ესიკელა. ნეტ ვაში ბლადაროდია! ხაზაიკა
დომა ნეტ, ანა ვსიო ზაპირაიკა. (ამ დროს ევტი-
ხი მეორე ოთახში ცხვირს დააცემინებს).

შტეიგერი (წინ წაიწევს). Это кто такой,
не хозяинъ ли чихнулъ!

ესიკელა (ცდილობს სიტყვა ბანზე აუგდოს).
ეტა ნიჩავო, ბარინ. ეტო ეშაკ ბილ ნა კანუშნი.

შტეიგერი. А гдѣ ты видѣлъ, что ешакъ
чихаль-ны?

ესიკელა. კლანუს ვამ ბოდუ შტო ეშაკ ბილ.
(თავისთვის) ვირია აბა რა ჯანდაბაა! კვირაში ხუ-
თას მანეთს იღებს კაცი და ქვეყანას თავს აღან-
ძღვიებს! (ამ დროს ევტიხი თავს გამოჰყოფს ოთა-
ხიდან და უნდა დაინახოს თუ ვინ და ვინ უცდიან,
მაგრამ შეჰნიშნავენ. კესარია, გოჯასპირი და შტე-
იგერი).

შტეიგერი (ჯოხს მოუქნევს ესიკელას). Зачѣмъ
же ты врешь! Вонъ гдѣ хозяинъ! გაეიდე-
ბიან: (შტეიგერი, სოჯასპირი და კესარია).

გოჯასპირი. ეგერ არ ყოფილა! სად წამიხვალ,
სად!

კესარია. იცოცხლოს კესარიამ მე შენ ავაბუ-
ტო ულაში. სად წახვალ, სად! (ყველანი მეორე
ოთახში გაცვივდებიან ევტიხის დასაქვრათ).

XV

ესიკელა მარტო

ესიკელა (ვაკვირვებული). დედა, რაფა წახდება
კაცი! კვირაში ხუთას მანათს კაცი შოულობს და
მეველებს საქათმეში ემალება! მე და ჩემმა ღმერ-
თმა რომე ხაზაიკა სულ არ არის გასამტყუნარი.
გული მოუვი აბა რა ჯანდაბა იქნება! ბარიშნობი-
სას სულ შანტიკროლის კაბით დეიარებოდა და
ეხლა რაღაი მაგას გადაეკიდა, ჩითის რუბაშკაც კი
ენატრება. დედა, რა სერიო იქნება, თუ ახლა ქალ-
ბატონმა მოუსწრო, ერთ ღერ ბანალს აღარ დოუ-
ტიებს თავზე, ისეთი ფიცხი აღამიანია.

XVI

ესიკელა დი აბდულა.

აბდულა (შემობრბის ქაქანით). ესიკელა, ხაზეინ
ჰარდადირ?

ესიკელა. რა იყო, ბოშო, გახელვებული ძაღლი-
ვით რომ შემოგადრი! გამარჯობა არ იცი შენ?!

აბდულა. ბიეო, რა დროს გამარჯობა არის,
ფული დამეკარგა! სად არის ხაზეინი!

ესიკელა (დაუსტვენს). ხაზეინ გეტტი!

აბდულა. ბიეო, არდა გეტტი? მართალი უთხა-
რი, მასხარა ნუ გააკეთა!

ესიკელა. მართალს გელაპარაკები, შენ არ მო-
უკვდე ჩემს თავს. შენ ხომ იცი ტყვილა არ დაგი-
ფიცავ. (თავისთვის) ვაი შენს პატრონს უბედურს,
ოავა შეგახმება ეგ შჩოტი!

აბდულა. ესიკელა, თუ კასი ხარ მართალი უთ-
ხარი, სად ზავიდა ხაზეინი!

ესიკელა. (იციხის) ხაზეინი გაფრინდა, აბდულ,
გაფრინდა.

აბდულა. ბიეო, შენ რას იცინია? უთხარი და!
მართალი უთხარი რჯულის მადლმა თორემ კასი
მოკალია!

ესიკელა. შენი მოკლული კაცი შენფერი იქ-
ნება, შენ ვის მოჰკლავ, შე ჩიყვიანო შენა!

აბდულა. ბიეო, შენ როგორ ტუტუსი ლაპარა-
კია! მე მასხარა ხომ არა ხარ! ღურაქ!

ესიკელა. (გაჯავრებული) დურაკიცახარ და ბალ-
ვანიც. გაეთრიე! (ხელს წაჰკრავს.

აბდუჯა. (ძალიან გაჯავრებული) თფუ!.. (მია-
ფურთხებს) ქართანქალა ქოფოიოლლი (გაჯავრებუ-
ლი გადის აბდულა სწრაფად, მაგრამ ამ დროს ძა-
ლიან დაღლილი, ნარბენი სწრაფათ შემოადებს კა-
რებს ევტიხი და აბდულას დაეტაკება, რომელიც
ყირამალა გადავარდება და ზედ დაჰყვება ევტიხი).

XVII. იგინ ვე და ევტიხი.

ევტიხი. თფუ... დაგწყევლოს ღმერთმა! არა,
რას დაეთრევი, შე დონლუზო შენა, რა გინდა!

აბდუჯა. (ძალიან გაჯავრებული) დონლუზი შე-
ნა და ვარ, ეშაქი და შენა ვარ! რა გინდა?! რა
გინდა და ფული გინდა. შენი მუშები პური ჭამია,
შენ ფული არ მოსემია, შენთან სურსხული არ
არის, შენთან ნამუსი არ არის? ერთი კაპეიკი არ
მოგცეს ოქსი თვე პური ჭამია! (ამ დროს ისმის
კულისებიდან ხმა! სად წახვალ, ქვესკნელში ჩაგყო-
ბი. Куда ты уйдешь канала. შემოცვივდებიან:
კესარია, გოჯასპირი, შტიეგერი, კანტრალიორი და
მწონელი)

კესარია. (ევტიხის) ფული, ფული ეხლავე, თვა-
რა თვალებს ამოგთხრი, შე მასხარავ, შენა!

ესიკელა. იმე, იმე! რა იყო, ბატონო, რა ამ-
ბავია!

გოჯასპირი. ფული ჩქარა, შე რაზბონიკო, შენა!

შტიეგერი. Ахъ ты канала! Деньги скорѣ,
а то усью!

ესიკელა. (შტიეგერს) შტო ტი კრიჩიშ, ვაში
ბლადაროდი!

შტიეგერი. (ესიკელას) Пошелъ ты подлець!

ევტიხი. (ესიკელას ეფარება) მოგცემთ, ბატო-
ნო. არ ამიღია ფული, ევიღებ და მოგცემთ.

აბდუჯა. სულ მოგსიმ, მოგსიმ. ეს გვირა მოქ-
სიმ, ის გვირა მოგსიმ. როდის მოგსიმ და! ქოფო-
იოლლი! მართალი უთხარი, თორემ ვალლა მოგკალია,

ეველანი. ფული ჩქარა, თვარა ამოგაძრეთ სუ-
ლი! (გარს ეხვევიან ევტიხის, ესიკელა იგერიებს).

ესიკელა. მეიცათ, ბოშო, მეიცათ, რა დაგემარ-
თათ!

ევტიხი. (ესიკელას ხვეწნით) მიშველე, ესიკე-
ლა, თუ კაცი ხარ.

ესიკელა. იმე, რაფერ გიშველო აწი რომ იძა-
ხი აჩი დესიტ რუბლეიო, ისტე იცის, ავა რავა
გგონია! ფულია იგი იმ თუმნიანებს რომ ისერი,
თვარა კვახის კაკალი კი არაა! (ყველანი ესევიან
ევტიხის, ესიკელა არავის უშვებს და წინ ეღობება,
ამ დროს შემოირბენენ მეურმეები: დასვრილები,
სახრეებით ხელში და მიაშურებენ ევტიხის. ესიკე-
ლა იფარავს ხაზენს).

მეურმეები. (ევტიხის) ფული, ბოშო, ფული რა
უქენი?

ევტიხი. მოგართმევთ, ბატონო, მაცალეთ ცოტა.

ესიკელა. ჯერ არ იუღია, შე კიცო, მოგცემთ
რა დაგემართათ!

მეურმეები. იი! არა, ვის ატყუებ შენა! რავა,
ჩვენ არ ვიცათ გგონია თუ! (ყველანი გარს ეხვე-
ვიან ევტიხის. დიდი ხმაურობა და ყვირილია. ესი-
კელა უკან უკან იხევს და უნდა ევტიხი გააპაროს,
მაგრამ შენიშნავენ და მივარდებიან)

ეველანი. სად წახვალთ, სად! (ევტიხი ფანჯარა-
ში გადახტება, ესიკელა მას გადაჰყვება, მეურმეები
მათ მისდევენ და თითო-თითოს უჭირებენ სახრეებს
ესიკელას და ევტიხის, მეურმეებს მისდევს შტიეგერი,
რომელიც წაიფორთხილებს და წაიქცევა, ზედ დაე-
ცემა გოჯასპირი, მათ ზედ დაჰყვება კესარია. აბდუ-
ლა ქოშებს გაიხდის და ესვრის).

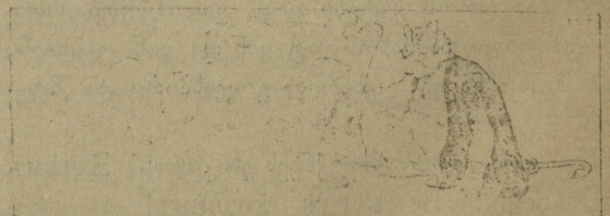
გოჯასპირი. (ყვირის) მიშველე, გამქცილიც
კაცი!

ეველანი. ვერ წახვალ, ვერა!

აბდუჯა. (ყვირის და ქოშებს ესვრის) არდა
გედირსან, დონლუზ ქოფოიოლლი! ქართანქალ ქო-
ფოიოლლი! ეშაქ ქოფოიოლლი! (დიდი ყვირილი
და ხმაურობაა საერთოდ.

გოგა.

ფ ა რ დ ა.

სარკველიუციო კუნძულები.

(ხონისთვის)

„ღიანას“.

განთიადზე დაიბადე
ღრუბლებ შორის ბრძოლის აღში;
როს გიპოვე შემიყვარდა
ზღვის ჩოჩქოლი... ტალღათ ტაში...
დეე... სული შენს წინაშე
გარდაიქმნეს, გმირათ იქცეს;
ძველ ცხოვრების საძირკველიც
დაიმსხვრეს და მტვრათა იქცეს!.

„პარტ. წრეს“.

ხელთ მიჭირავს ლალ ზურმუხტით
მოვერცხლილი თასი წმინდა,
და ეს გრძნობაც, ფეიქრობ, გულო,
თქვენს კალთაში აშიშინდა!(?)
დაე... სულმა ინავარდას,

თქვენთან ერთად დღევილ ზღვაზე..
და საერთო ტვირთი მძიმე
აიტანოს გოლგოთაზე!

„ძუხს“.

მოძრაობის ავანგარდო.
ცხრაას ხუთის წითელ ზოლა,
დღეს ცხოვრების უკმეზ ტალღებს
ვინ ეკვეთა—შეებრძოლა?!
ხელთ აიღე საჭე ძველი
ღრო ბრუნვაში რო დააგდე,
ჩემთ მოძულეთ კერბათა შორის
მსურს მებრძოლათ შენა მყავდე!!

„ვისაც ეკუთვნის“.

თუ ინებებ კარგათ იცი
ჰეროსტრატემ რა ქნა გახსოვს?
შხამ-შარბათის ნაცვლად სული
თქვენს ქვენა სულს ცეცხლს ჩააქსოვს!

ყოველ-კვირული იუმორისტული გამოცემა

ეშმაკი

მიიღება ხელისმოწერა 1917 წლისათვის

ჟურნალის ფასი: 12 თვით 9 მ. —
6 თვით 5 მ. — კ.
3 თვით 2 მ. 50 კ.
1 თვით — 90 კ.

ეშმაკის მათრახში დაიბეჭდება მხოლოდ იუმორის.
ტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები,
ზღაპრები, არაკები, შარადები, გამოცანები,
ნაკვეთებიდა სხვა.

ჟურნალის სამხატვრო და სალიტერატურო მხარეს განაგებს ეშმაკი,
სოლო გამოცემის სამხეს კანტორა „განათლებლა“

რედაქცია სთხოვს როგორც თანამშრომლებს, ისე ხელის მომწერლებს რომ მასალები და
ფული ამ ადრესზე: გამოიგზავნონ Тифლისь, С. Р. Таварткиладзе, Ольгинская, 6
поч. ящ. № 96.

„ნოქრებს“

თქვენ ხართ ბედის პეჩაქუჩე
 სხვა ვინ არის თქვენს გარშემო?
 წუთიერთ თქვენ მაჩუქეთ
 ეს სიმღერა ღმერთო ჩემო!
 დაე თქვენმა სულის ლტოლვამ
 ააოხროს ყოფნა ძველი!
 და ეტრატზე თვით ააცვას
 მოწოდების სიტყვა წრფელი!

„ხონს“

ეს ვაჭრული წესი მაინც
 თანვე გდევს და არ გეშვება,

ვეფქრობ: სენი სიმანძილის
 ნეტა როდის დაგორდება?
 — რომ გზა წმინდა პოლიტიკის
 მით გაიკაფ-გაიხალხოს...
 და სრულ ყოფილ სახემ შენმან
 სხვა გზა ჰპოვოს, გამონახოს!
 ი გოლგოთელი.

ფონდი

ილია და აბიბს მეგრულიშვილებისაგან მივი-
 ლეთ ნ მ. „ეშმაკის მათრახის“ ფონდის გასაძლიერებლათ ნ — „სხივის“.

უჩინ-მაჩინის სარკე*)

უფროსი მილიციისა. აი, მე ვპედავ შორს, შორს ქუჩაში მგზავრსა ძარცვავენ... აი იქ სადღაც ჯურღმულში ეშმაკმა ჩუმათ ერთი ქიქა ღვინო დალია. დამნაშავე მყისვე ჩემს ხელში იქნება.

*) სიუჟეტი ნასესებია „დედა-ქნიდან“ (შეზადურის შვილი).